

Michiela Poenaru

CEI ȘAPTE ANI DE ACASĂ

CODUL BUNELOR MANIERE PENTRU COPII

WWW.CORES1.NET

Editura Coresi SRL

garderobă = loc special amenajat la teatru, cinematograf, restaurant, unde sunt lăsate hainele, pălăriile, umbrelele

I

infirm/infirmă = persoană care suferă de o infirmitate; schilod, invalid

infirmitate = defect fizic, beteșug, invaliditate

inopinat/inopinată = neprevăzut, neașteptat

interlocutor/interlocutoare = persoană care vorbește cu o altă persoană sau cu alte persoane; persoană care participă la o conversație

J

jenant/jenantă = neplăcut, stingheritor, penibil

L

laconic/laconică = 1. despre oameni: care vorbesc puțin; 2. despre vorbire: o exprimare în puține cuvinte

laolaltă = împreună

lectură/lecturi = citire, faptul de a citi.

M

majoritate = partea cea mai mare dintr-un grup de persoane

moderat/moderată = de mărime medie, de intensitate mijlocie

N

nefiresc/nefirească = care nu e natural/normal; anormal

neprevăzut/neprevăzută = imprevizibil, care se produce pe neașteptate

R

recreere = destindere, relaxare, distracție

reproș/reproșuri = dojană, muștrare

rezoluție = hotărâre; decizie luată în urma unei dezbateri, în urma unei analize

rigid/rigidă = (despre oameni) sever, neînduplecat, care nu permite abateri, greșeli

S

(a) scrijeli = a zgâria, a creșta; a face pe o suprafață zgârieturi cu un obiect ascuțit

stewardesă/stewardese = femeie care face parte din echipajul avionului și se ocupă cu îndrumarea, ajutarea și servirea pasagerilor

T

tacâmuri = 1. serviciu de masă complet (farfurie, furculiță, cuțit etc.) care se așază în fața unei persoane care urmează să mănânce; 2. obiectele din metal folosite de o persoană când mănâncă (cuțitul, furculița, lingura și lingurița)

temeinic/temeinică = serios, solid, profund

transparent/ttransparentă = transparent este obiectul (materialul) prin care se poate vedea clar (de exemplu, sticla)

V

verbal/verbală = care se transmite prin viu grai; oral

vizavi = peste drum, în față

(a) viziona = a privi, a urmări (un film)

(a) vocifera = a vorbi cu ton ridicat, răstit

Z

zi onomastică = ziua numelui; zi în care o persoană își serbează numele

Cuprins

Dragi copii,	5
1. Salutul	7
Pe cine salutăm?	7
Cine salută primul?	7
Cum salutăm?	10
Când și cum răspundem la salut?	11
2. Punctualitatea	12
Ce facem pentru a fi punctuali?	12
Cum procedăm dacă n-am fost punctuali?	13
3. Ținuta vestimentară	17
Cum ne îmbrăcăm?	17
4. Cum ne comportăm acasă?	20
Când ne trezim dimineața	20
Politețea față de membrii familiei	22
Să nu uităm de vecini!	24
5. Cum mâncăm?	26
6. Pe stradă	31
7. În mijloacele de transport în comun	33
8. La școală	37
În timpul orelor de curs	37
În timpul recreațiilor	37
Dascălii noștri	39
9. În vizită	40
10. Când avem musafiri.....	45
Musafiri poftiți și musafiri... nepoftiți	45
Cum ne comportăm cu musafirii?	45
11. Despre cadouri	50
Când oferim cadouri?	50
Când și cui oferim cadouri?	50
Ce cadouri oferim?	52
Cum oferim cadourile?	53
Cum primim cadouri?	54
12. În magazine	55
13. La cinematograful, la teatru, la spectacole și la expoziții	58

Înainte de spectacol	58
În timpul spectacolului	58
După terminarea spectacolului	60
14. În excursii, în tren și în avion	62
În excursii	62
În tren	64
În avion	64
15. Știm să vorbim?	66
Cum vorbim?	66
Ce sau despre ce vorbim?	67
Când vorbim?	70
Cât vorbim?	71
16. La telefon	72
Când telefonăm	72
Când primim un telefon	76
Alte câteva reguli	76
17. Despre scrisori și corespondență	77
Scrisoare către un prieten (coleg)	77
E-mailurile	79
Scrisoare către părinți, bunici, frați	81
Scrisori oficiale	82
Telegrame și bilete lăsate celor din familie.....	86
Vederi și felicitări	87
18. Cum ne comportăm în anumite situații speciale?	89
De Revelion	89
La căsătorii	89
La biserică	91
Când vizităm o persoană bolnavă	91
19. Alte câteva reguli	92
Glosar	93

Dragi copii, această carte vi se adresează vouă, elevilor din clasele I-VIII. Veți găsi în paginile ei răspunsuri la întrebările: Cum salutăm? Pe cine salutăm? Cum ne îmbrăcăm? Cum ne comportăm acasă? Dar la școală? Cum ne comportăm într-o vizită? Cum mâncăm? Cum facem cadouri? Cum ne comportăm la cinematograful, la teatru, în tren, în avion? Cum vorbim, despre ce vorbim, cât vorbim? și multe altele.

Când veți fi adolescenți veți învăța și alte reguli de politețe. De exemplu, veți afla cum trebuie să se comporte un băiat când invită o fată la dans. Dar, toate la timpul lor. Deocamdată, să luăm aminte la ce ne recomandă *Codul bunelor maniere pentru copii*.

El este spiridușul Spiri. Va fi alături de voi pe parcursul acestei cărți.

Îl veți vedea încruntat atunci când copiii sunt nepoliticoși.

Îl veți vedea vesel, țopăind de bucurie, atunci când copiii dau dovadă de bună-cuviință.

Dragi copii, eu nu vă spun că trebuie să fiți niște stane de piatră pentru a vă dovedi politicoși.

Vă spun însă: fiți năzdrăvani, fiți îndrăzneți, dar, bunul-simț să nu vă părăsească niciodată.

1. Salutul

Salutul este primul semn al politeții. Să ne ferim să ne spună cineva, vreodată, „Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură!”

Pe cine salutăm?

- Salutăm orice persoană cunoscută, indiferent de locul în care o întâlnim: pe stradă, la piață, în magazin, în parc etc.
- Salutăm chiar dacă nu suntem siguri că persoana căreia îi adresăm salutul ne-a văzut. Dacă nu ne răspunde la salut nu ne supărăm. Probabil că nu ne-a observat.
- Dacă ne întâlnim cu o persoană și ne întrebăm în gând: „Oare o fi «X» sau este doar o asemănare?”, obligatoriu salutăm.
- Salutăm întotdeauna la intrarea sau ieșirea din lift, în compartimentele de tren, stewardesele care ne întâmpină la urcarea într-un avion, vânzătorii din magazinele mici.

Cine salută primul?

- Băieții salută primii fetele; bărbății salută primii femeile; copiii și persoanele mai tinere salută persoanele mai în vârstă.
- Când intrăm într-o încăpere, îi salutăm pe cei aflați deja acolo.
- Când ne alăturăm unui grup, salutăm primii. După ce salutăm, nu întrerupem discuția în care sunt antrenați membrii grupului.
- Întotdeauna salută cel care merge pe cel care stă pe loc, cel care se află într-o mașină pe cel care este pieton.

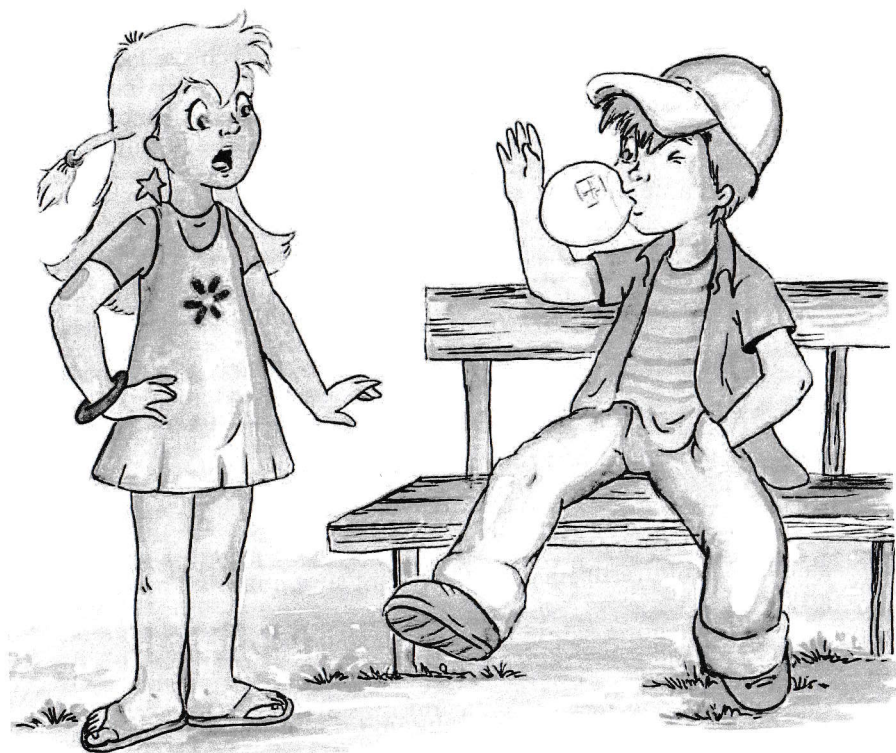
Dar...

Nu trebuie să ne sfiim să salutăm primii, chiar dacă regula cere să fim salutați. A saluta este o dovadă de politețe. A aștepta să fii salutat dovedește impolitețe.

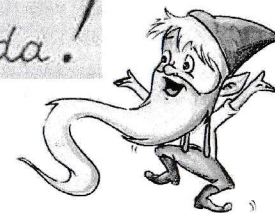

Așa nu!

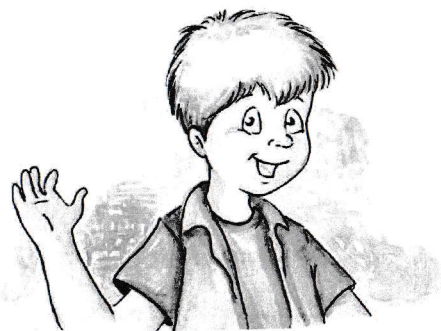

Așa da!

Așadar, nu trebuie să fim zgârciți cu salutul.

- Nu se salută persoanele necunoscute dintr-o stație de tramvai, din mijloacele de transport în comun, din magazine, piață etc.

Cum salutăm?

- Întotdeauna salutul trebuie să fie însoțit de un zâmbet.
- Când salutăm, trebuie să-l privim în ochi pe cel salutat.

Nu salutăm o persoană stând cu spatele la ea sau privind în pământ ori spre cer.

- Nu salutăm ținând mâinile în buzunare și nici având gura plină.
- Nu salutăm făcând gesturi ample, nefirești, cu mâinile.
- Nu salutăm grăbit și cu aerul că suntem foarte preocupați de ceva.
- Este politicos ca băieții să-și scoată căciula/șapca de pe cap, când salută.

Formulele de salut cel mai des folosite sunt: „Bună dimineată!“, „Bună ziua!“, „Bună seara!“. Între prieteni și colegi se folosesc de regulă: „Bună!“ și „Salut!“.

- Niciodată nu vom saluta o persoană mai în vârstă cu formulele: „Salut!“ sau „Bună!“.

Salutăm cu „Bună dimineată“ până la ora 11 a zilei, cu „Bună ziua“ după ora 11, până la lăsarea serii și cu „Bună seara“ după lăsarea serii.

La despărțire, se salută de regulă cu „La revedere“. Putem saluta și spunând „Bună ziua“ sau „Bună seara“.

Putem saluta cu „Sărut-mâna!“ femeile, părinții, bunicii, rudele foarte apropiate, arătându-le și prin aceasta dragostea și respectul nostru deosebit.

- De multe ori salutul se limitează la schițarea unui gest cu capul – respectiv la înclinarea ușoară a capului.

Astfel, dacă suntem într-un autobuz și zărim la o oarecare distanță o persoană cunoscută, salutăm doar prin înclinarea capului. În niciun caz nu tragem aer în piept pentru a putea striga din toate puterile un „Bună ziua“ care să fie auzit de persoana salutată.

Dacă suntem pe stradă și vizavi se află o persoană cunoscută, iar zgomotul străzii este destul de mare, salutăm doar prin înclinarea capului.

- În general, când distanța sau zgomotul nu ne permit să salutăm verbal (folosind cuvinte de salut), atunci salutăm prin înclinarea ușoară a capului.

• Când se intonează imnul de stat în locuri publice, ne ridicăm în picioare, luăm o poziție decentă, băieții își scot căciunile de pe cap și ascultăm în perfectă liniște.

• Oamenii mari obișnuiesc să-și dea mâna atunci când se întâlnesc și se salută. Copiii, însă, nu trebuie să întindă primii mâna unei persoane adulte. Dar, dacă un adult ne întinde mâna, trebuie să-i răspundem, întinzând la rândul nostru mâna.

Între copii – regula este flexibilă. Deci, când îi salutăm pe colegii și prietenii de aceeași vârstă sau de vârstă apropiată, putem să însoțim salutul de gestul întinderii mâinii.

Când și cum răspundem la salut?

• Când suntem salutați, întotdeauna răspundem la salut. De la această regulă nu trebuie să existe nicio abatere.

• Răspunsul la salut se face cu bunăvoință, cu respect, fără a ține mâinile în buzunare.

• Când răspundem la salut ne uităm în ochii persoanei salutate.

Dacă cineva ne atrage atenția: „Te-am salutat ieri, dar nu mi-ai răspuns la salut!“ ne cerem scuze politicos, spunând „Te rog să mă scuzi, dar nu te-am observat.“

2. Punctualitatea

Ce facem pentru a fi punctuali?

A fi punctual înseamnă a ajunge la timpul stabilit într-un anumit loc: la școală, la o întâlnire, la teatru etc.

Punctualitatea este foarte importantă atât pentru noi, cât și pentru cei din jurul nostru. De aceea, trebuie să învățăm să fim punctuali în absolut toate situațiile care cer acest lucru.

A fi punctual este o dovadă de bună-creștere și de educație. Dar..., nu doar atât! A fi punctual înseamnă și a-i respecta pe cei din jurul nostru.

Punctualitatea este obligatorie în următoarele situații:

- La școală. Dacă orele de curs încep – spre exemplu – la ora 8, vom fi în clasă cu cel puțin 5 minute înainte de această oră. Vom avea astfel timp să ne punem haina în cuier, să ne așezăm în bancă și să ne scoatem din ghiozdan cele necesare primei ore de curs.

- La ceremonii sau activități oficiale, cum ar fi: o serbare, o întâlnire cu un scriitor organizată în școală, o lansare de carte, vom avea grijă să fim punctuali. De asemenea, vom fi punctuali când suntem programați la medic, la secretariatul școlii sau în alte situații similare.

- La spectacole, la teatru, la concerte. Este deranjant pentru cei din jur să intrăm în sala de spectacol, să ne căutăm locul și eventual să și vorbim, după ce spectacolul a început.

Punctualitatea nu este atât de rigidă când ne ducem într-o vizită. În aceste cazuri se admite o întârziere de 10 – 15 minute față de ora fixată. Dar, atenție! Nu este politicos să mergem în vizită înainte de ora fixată, nici măcar cu 5 minute!

Pentru a fi punctuali, trebuie să avem grijă:

- Să apreciem corect timpul necesar deplasării; întotdeauna vom adăuga câteva minute (10 – 15), pentru situații

neprevăzute. Dacă este iarnă și se circulă greu, trebuie să fim și mai prevăzători.

- Să folosim ceasul deșteptător ori de câte ori riscăm să nu ne trezim la timp.

- Când ne pregătim de plecare, să „aruncăm” din când în când o privire la ceas, pentru a ști cum stăm cu timpul.

- Dacă pe drum ne întâlnim cu prieteni, colegi sau vecini, nu este indicat să ne antrenăm în discuții lungi pentru că timpul curge fără să ne dăm seama.

Cum procedăm dacă n-am fost punctuali?

Este posibil ca, din diverse motive, să nu reușim întotdeauna să fim punctuali.

În asemenea cazuri, în primul rând trebuie să ne păstrăm calmul și să nu intrăm în panică. Astfel, nu începem să alergăm pe stradă cât putem de repede, fără a mai fi atenți la trafic. O clipă de neatenție s-ar putea solda cu un accident. Așadar, atenție maximă!

Atitudinea pe care trebuie să o avem în cazul în care nu reușim să ajungem la timp într-un anumit loc diferă de la caz la caz. Iată câteva situații:

- Întârziem la școală:

- dacă s-a stabilit clar de către învățător (profesor) că nu avem voie să intrăm în clasă după începerea orei de curs, atunci așteptăm în liniște terminarea acesteia și vom intra în clasă numai după ce a început recreația. Nu uităm să ne cerem scuze învățătorului (profesorului) pentru întârziere;

- dacă știm că ne este permisă intrarea în clasă și după începerea orei de curs, batem ușor în ușă și, după ce auzim: „Intră!”, intrăm, salutăm scurt, ne cerem scuze pentru întârziere și ne așezăm în bancă. Ne străduim, pe cât posibil, să nu deranjăm ora de curs.

- Întârziem la teatru, la spectacol, la concert sau la cinematograful:

Nu intrăm în sală decât în timpul pauzei. Dacă, totuși, personalul care se ocupă cu îndrumarea și plasarea spectatorilor ne invită să intrăm, vom intra în sală. Dacă nu găsim din priviri un loc liber la margine de rând, rămânem în

